

Botond BARTÓK
Zs. Loránd BORDI

**Cercetări arheologice în
așezarea de secol IV. p. Chr.,
de la Chilieni (jud. Covasna)
(Campania 1998)**

(Rezumat)

Cercetările arheologice de la Chilieni, malul Oltului, au continuat și în anul 1998, în două sectoare. În Sectorul A (locul presupus al unei necropole din sec. IV. p. Chr.) s-au trasat o secțiune și două casete, în care s-au identificat două nivele, prima aparținând La Tène-ului dacic, sec. I. a. Chr. – sec. I. p. Chr., suprapusă de cea a doua, din sec. IV. p. Chr., iar în Sectorul B două casete care au surprins două locuințe de suprafață, din sec. IV. p. Chr.

*

Cercetările întreprinse an de an din 1987, au continuat și în 1998, pe terasa malului drept al Oltului, în două sectoare : Sectorul A, din apropierea Stației de betoane a S.C. Bazaltul S.A. și Sectorul B din apropierea S.C. Pilonul S.R.L.

În sectorul A unde s-a presupus existența unei necropole de sec. IV. p. Chr. – la începutul deceniului al nouălea fiind excavate câteva mor-minte cu ocazia lucrărilor de la cariera de nisip – au fost trasate: o secțiune (S. I.) lungă de 20 x 1,20 m și două casete (C. I. și C. II.), având dimensiunile de 3 x 8 m, respectiv 2,5 x 6 m. Stratigrafia deranjată de lucrările agricole, prezintă următoarea situație: sub stratul de humus vegetal se găsește stratul de cultură, de culoare brun-cenușie, având o grosime cuprinsă între 0,40–0,65 m. Acestuia îi urmează un strat de nisip argilos gros de 1,10–1,20 m, așezat peste solul nederanjat (viu), format din prundiș compact.

Urmele intervenției umane din vechime constau din vetre pietrar deranjate și gropi menajere. Acestea din urmă pornesc din stratul de cultură, ajungând până la prundiș, având o formă cilindrică și fundul lutuit. Materialul ceramic din umplutura gropilor se eșalonează pe două nivele, fără ca acesta să fie reflectat și pe plan stratigrafic, constând din fragmente de vase lucrate cu mâna, din pastă bună, degresată cu nisip cu bobul mic, de culoare brun roșcată, prezentând urme de arsură secundară. Forma principală este oala borcan, de dimensiuni medii, cu buza evazată și lățită, decorată cu brăuri alveolate și butoane. Deasupra acestui material de factură La Tène se găsește un strat de pământ gros de cca. 15–25 cm., fără vestigii arheologice.

Din straturile aflate sub nivelul gurii gropilor au fost descoperite fragmente ceramice având un caracter amestecat. Sunt prezente atât fragmente de vase lucrate din pastă grosieră, cu mult pietriș, cu mâna sau la roata înceată, cât și fragmente ceramice având pasta fină, arsă cenușiu, lucrată la roata rapidă. Forma principală este strachina cu buza îngroșată, trasă în exterior, având profilul în formă de S alungit, cu suprafețele lustruite sau decorate cu rețele de benzi lustruite. Din această categorie face parte singurul vas întregibil descoperit în C. 2.

În căpăcuirea C. 1. a fost descoperită o fusaioală din lut, ars oxidant, având formă bitronconică, ușor asimetrică, cu diametrul de 35 mm, purtând pe o parte un decor format din V-uri incizate, iar pe cealaltă parte cercuri înconjurate de împunsături de mici dimensiuni, unicat în cadrul descoperirilor de sec. IV. p. Chr.

Be baza materialului descoperit în Sectorul A se poate afirma că aici a existat o locuire pe două nivele, prima aparținând La Tène-ului dacic sec. I. a. Chr. – sec. I. p. Chr., suprapusă de cea a doua din sec. IV. p. Chr.

În Sectorul B, în malul terasei Oltului, în care s-au observat urme de chirpic și gropi în formă de sac, s-au trasat și executat două casete: C. 3. având dimensiunile de 8,40 x 3,40 x 3,45 x 8,40 m, respectiv C. 4., de 7,20 x 3,00 x 1,90 x 7,20 m. Prin cercetarea celor două casete s-au surprins două locuințe de suprafață, una distrusă

în mare parte de lucrările de la cariera de nisip, fără urme de pari, în C. 3., și una păstrată în mai mare parte, cu urme de pari și cu o bârnă carbonizată descoperită în situ, aflată în C. 4.

Materialul ceramic descoperit în cele două casete este fragmentar, aparținând unor vase de forme diferite, lucrate cu mâna ori la roată, de culoare neagră, roșie ori cenușie. Într-o proporție mai mică s-au descoperit și fragmente ceramice aparținând unor vase de provizie de tip „Krausengefäss”. Alături de materialul ceramic au mai fost descoperite două puluri, unul din ceramică și celălalt din piatră, un ac de la o fibulă de bronz, precum și un cuțit din fier, cu tăișul drept, lama lată și cu spatele curbat, pe al cărui mâner s-au păstrat resturi de material lemnos.

Materialul arheologic și locuințele descoperite în Sectorul B aparțin unui singur nivel de locuire databil pentru sec. IV. p. Chr.

Régészeti kutatások 1998-ban a Kr. u. 4. századi kilyéni (Kovászna megye) településen (Kivonat)

A kilyéni, Olt-parti ásatások 1998-ban is folytatódtak, két helyen. A 4. századi temető feltételezett környékén (A) egy kutatóárkot (S. I.) és két kutatógödört (C. 1. és 2.) ástak, de csak szerény leletanyag került elő, részben a Kr. e. 1.–Kr. u. 1. századból (La Tène), részben a Kr. u. 4. századból. A másik ásatási ponton (B) a két ottani kutatógödör (C. 3., C. 4.) két felszíni lakóházat azonosított (4. század).

Archaeological Research Concerning the 4th Century A. D. Settlement at Chileni (Kilyén), Covasna County. The Campaign of 1998 (Abstract)

The archaeological investigation at Chileni, on the banks of the river Olt, went on during the year 1998 in two sections. In section A (an assumed place of a necropolis from the 4th century A. D.) a section with two cassettes was traced, in which two levels have been identified, the first of the Dacian La Tène (1st century B. C. – 1st century A. D.), and one over the other, from the 4th century A. D., and a section B, with two cassettes which revealed two surface lodgings, from the 4th century.

